

Aanvullend onderzoek marterachtigen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Joan Muyskenweg, Ouder-Amstel

Opsteller: T.D. Breur

Aanvullend onderzoek kleine marterachtigen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Joan Muyskenweg, Ouder-Amstel
Opsteller(s)	T.D. Breur
Datum	04-07-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20170630v01
Aantal pagina's	22
Opdrachtgever	Ingenieursbureau Gemeente Amsterdam
Contactpersoon	T. Springer
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Breur. T.D. 2017. Aanvullend onderzoek marterachtigen. Plangebied: Joan Muyskenweg, Ouder-Amstel. Kenmerk ER20170630v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Omschrijving plangebied.....	7
2.1 Algemeen.....	7
2.2 Beschrijving.....	7
2.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	8
2.4 Planning	8
3 Werkwijze	9
3.1 Werkstappen	9
3.2 Toelichting cameraval onderzoek	9
4 Onderzoekresultaten.....	13
4.1 Onderzoek wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter.....	13
4.2 Overige soorten aangetroffen in cameraval.....	13
5 Effectbeoordeling en toetsing.....	15
5.1 Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter.....	15
5.2 Overige soorten.....	15
6 Conclusies en aanbevelingen.....	17
6.1 Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter.....	17
6.2 Vrijgestelde soorten.....	17
6.3 Zorgplicht.....	17
7 Geraadpleegde bronnen	19
7.1 Literatuur.....	19
7.2 Internet.....	19
Bijlage 1 Foto-impressie waargenomen soorten	21

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Ingenieursbureau Gemeente Amsterdam heeft Ecoresult B.V. een aanvullend veldonderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd in het plangebied Joan Muyskenweg, gemeente Ouder-Amstel. De aanleiding hiervoor was een in maart 2017 uitvoerde natuurtoets¹ door Ecoresult B.V. waaruit bleek dat in het plangebied potentie bestaat voor de aanwezigheid van wezel, hermelijn, bunzing en – in mindere mate – steenmarter. Al deze soorten vallen onder het beschermingsregime “Andere Soorten § 3.3 Wnb” en voor geen van deze soorten geldt een provinciale vrijstelling. Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden in het plangebied kunnen mogelijk schadelijke effecten op deze soorten ontstaan. Hierdoor kan de Wet natuurbescherming worden overtreden.

1.2 *Onderzoeksvragen*

Voor het onderzoek worden 6 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn marterachtigen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het gebied voor marterachtigen?
3. Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
4. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
6. Is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren of kan gewerkt worden op basis van een gedragscode?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden achtereenvolgens de werkwijze, het plangebied, de onderzoeksresultaten, de activiteiten, de effectbeoordeling, toetsing aan de wet en afgesloten met de conclusies en

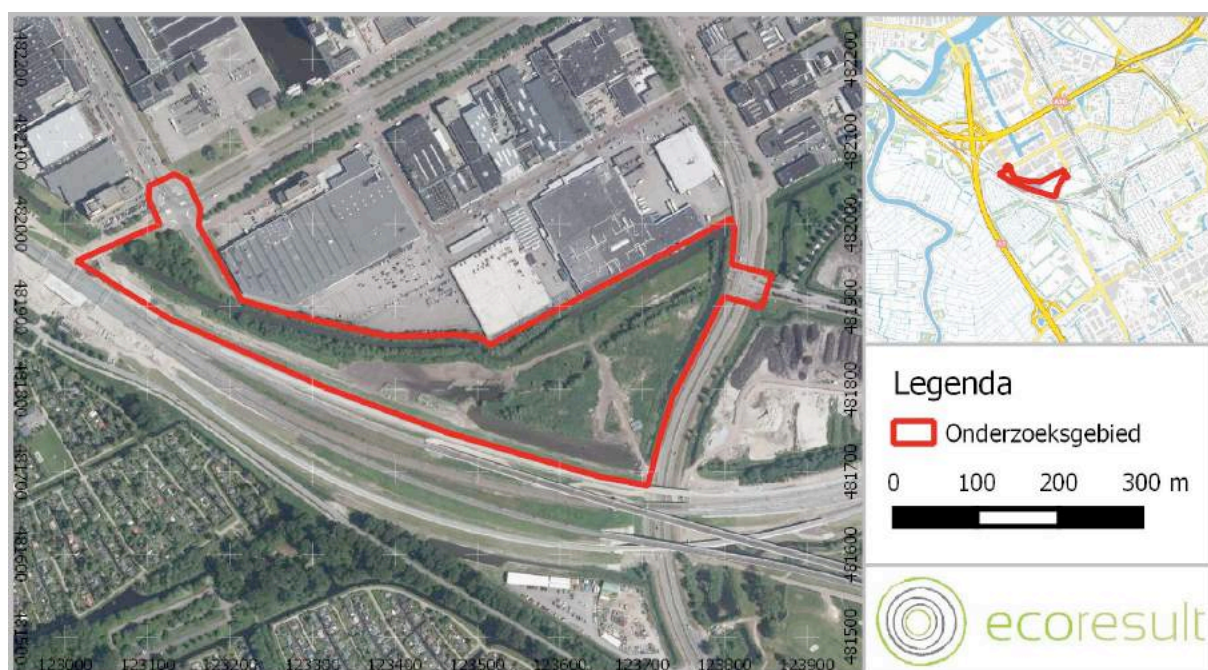
¹ Breur, T. D. 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Joan Muyskenweg/DNK noordwest, Ouder-Amstel. Rapportkenmerk ER20170307v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

aanbevelingen.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied is een afgesloten terrein gelegen aan de Joan Muyskenweg te Ouder-Amstel, provincie Noord-Holland. Het plangebied bevindt zich ten zuidoosten van het knooppunt "Amstel" van de A2 en de A10. Ten noorden van het plangebied is een bedrijventerrein gelegen waarop zich onder andere de Makro bevindt. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de spoorlijn welke loopt tussen station Duivendrecht en station Amsterdam RAI.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd), voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechts boven. Bron: PDOK

2.2 Beschrijving

- In het plangebied is geen bebouwing aanwezig, het is een deels braakliggend terrein wat voorheen in gebruik is geweest als zanddepot tijdens werkzaamheden aan het spoor². Op het terrein is sindsdien een ruige pioniersvegetatie ontstaan. Op enkele plaatsen zijn rietruigtes aanwezig met veel opschot van jonge wilg en els.
- Aan de noordzijde van het plangebied is aan weerszijden van een watergang een

² Vreeman (2016) De Nieuwe Kern Noordwest; Quick scan ecologie, Effecten op beschermde soorten en gebieden

bomensingel. Deze bomensingel bestaat in het oosten voornamelijk uit wilg, en in het westen voornamelijk uit els.

- Het plangebied is in het noorden, het oosten en deels in het zuiden omringd door watergangen, dit water staat via duikers in verbinding met andere watergangen buiten het plangebied. Open water is hiernaast aanwezig in de vorm van een ondiepe greppel en poelen/plassen in het oostelijk deel van het plangebied.

2.3 Voorgenomen ontwikkelingen

Het staat vast dat er in het plangebied een PostNL depot gebouwd zal worden, waar dit depot exact gebouwd zal worden en hoe de rest van het terrein ingericht zal worden is op dit moment nog niet bekend. Ter ontsluiting van het PostNL depot dient een weg te worden aangelegd tussen twee bestaande kruispunten aan de Joan Muyskenweg en het Holterbergweg.

Afbeelding 2: Mogelijke inrichtingsvariant van het plangebied. Bron: Movares

2.4 Planning

De start van de voorgenomen ontwikkelingen is gewenst in 2017, een exacte planning is nog niet bekend.

3 Werkwijze

3.1 *Werkstappen*

De onderzoeksvragen (hoofdstuk 1) voor het onderzoek naar wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter worden beantwoord op basis van 4 werkstappen:

1. (veld)onderzoek naar aan- of afwezigheid.
2. Bepalen en onderbouwen van het wettelijke belang van de activiteiten.
3. Bepalen van het schadelijke effect op de functionaliteit van de voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats.
4. Bepalen van het schadelijke effect op de gunstige staat van instandhouding.

Deze onderzoeksopzet is gebaseerd op de voor wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter beschikbare ecologische informatie.

3.2 *Toelichting cameraval onderzoek*

Het onderzoek is uitgevoerd door T.D. Breur, ecologisch deskundige³ bij Ecoresult B.V. Hij heeft aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van grondgebonden zoogdieren. Het onderzoek naar de marterachtigen is uitgevoerd met 4 cameravallen:

- 3x Browning Spec Ops PLATINUM FULL HD
- 1x HCO Spartan SR1-2GB - MMS / EMAIL - 3G⁴

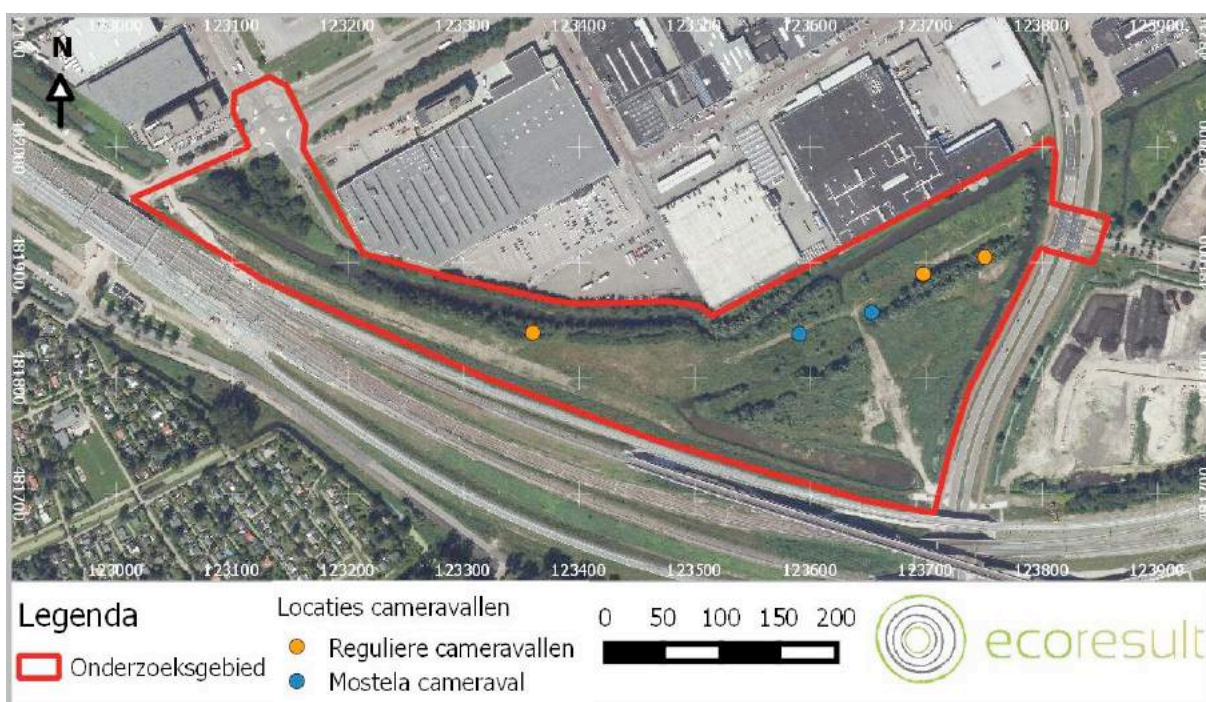
Eén van deze Browning camera vallen is in een zogenaamde mostela⁵ behuizing geplaatst. Deze behuizing is speciaal ontwikkeld voor het waarnemen van kleine marterachtigen zoals de wezel en hermelijn. Naar de camera in de mostela zal in de rest van deze rapportage verwezen worden als “mostela cameraval”, de andere drie camera’s worden “reguliere cameravallen” genoemd. Op afbeelding 3 is weergegeven waar de camera’s zijn geplaatst. In eerste instantie was de wens om één cameraval in het zuidelijke deel van het gebied te plaatsen, dit was echter onmogelijk doordat er gedurende het onderzoek een persoon permanent kampeerde in dit deel van het terrein.

3 Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

4 Deze cameraval stuurt via email direct de beelden van waargenomen dieren

5 <https://www.wildlifemonitoringsolutions.nl/mostela.html>

Op 15 mei 2017 zijn de cameravallen geplaatst, op 16 juni zijn zij weer opgehaald, zij hebben zodoende 30 volle dagen in het plangebied gestaan. Halverwege deze periode, op 30 mei zijn de camera vallen tussentijds gecontroleerd. Tijdens de bezoeken op 15 en 30 mei zijn er lokstoffen voor de camera aangebracht. Tijdens alle drie de bezoeken is het plangebied doorzocht op sporen (wissels, keutels, prooiresten etc.) die wijzen op de aanwezigheid van marterachtigen. Op 30 mei is de Mostela cameraval ca. 60 meter naar het westen verplaatst om de waarneemkans van soorten met een klein territorium te vergroten. Zodoende zijn er op de onderstaande kaart 2 Mostela locaties zichtbaar.

Afbeelding 3: locaties van de cameravallen.

De camera's zijn zodanig geplaatst dat de kans op het waarnemen van marterachtigen zo hoog mogelijk was:

- langs lijnvormige landschapselementen,
- langs houtsingels en gradiënten waar het bos/struweel overgaat in open terrein
- nabij muizen holen of andere sporen van muizen

Als lokstof is gebruik gemaakt van pindakaas en kippeneieren. De reguliere cameravallen zijn aan een boomstam bevestigd, op een hoogte van ca. 30 cm, het zicht van de camera zo horizontaal mogelijk gericht, zodoende wordt het detectiebereik van de camera optimaal benut. De camera beelden zijn na afloop van het onderzoek geanalyseerd door T.D. Breur, K. van Veen en A. van Meurs, allen werkzaam als ecologisch adviseur bij Ecoresult B.V.

Afbeelding 4: Mostela cameraval

Afbeelding 5: Reguliere cameraval

3.2.1 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor de verschillende soorten beschikbare informatie. De onderzoeksperiode voor de kleine marterachtigen is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 *Onderzoek wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter*

Tijdens het onderzoek tussen 15 mei en 16 juni 2017 is geen aanwezigheid vastgesteld van wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter. Deze soorten worden in het gehele plangebied (zie afbeelding 1) zodoende als afwezig beschouwd. Het plangebied heeft – op grond van het aanvullend veldonderzoek – geen essentiële functie voor wezel, hermelijn, bunzing en ook de steenmarter.

4.2 *Overige soorten aangetroffen in cameraval*

De volgende soorten zijn tussen 15 mei en 16 juni 2017 vastgelegd op de cameravallen (Tabel 1):

Grondgebonden zoogdieren	Vogels	Amfibieën
Bosmuis	merel	Gewone pad
Veldmuis	fazant	
Rosse woelmuis	zwarte kraai	
Bospitsmuis spec.*	zanglijster	
Vos	heggemus	
konijn	ekster	
bruine rat	winterkoning	
mol	roodborst	
	havik	
	grote bonte specht	

*Tabel 1: Waargenomen overige diersoorten. * het onderscheid tussen gewone- en tweekleurige bosspitsmuis is onmogelijk op basis van zwart-wit camera beelden.*

Toelichting:

Op basis van de camera beelden en waarnemingen tijdens de veldbezoeken wordt aangenomen dat één vos permanent in het plangebied aanwezig is. De waarneming van de havik (vogel met jaarrond beschermde rust- en verblijfplaats) betreft een incidentele waarneming, deze soort nestelt niet in het plangebied en het plangebied behoort niet tot essentieel functioneel leefgebied van deze soort. In de fotobijlage zijn 2 compilaties weergegeven van de waargenomen overige soorten in het plangebied.

5 Effectbeoordeling en toetsing

5.1 Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter

Marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter) zijn niet aanwezig. Het plangebied heeft geen functie voor deze soorten. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren verplicht de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten niet tot extra acties. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming of het werken met een gedragscode is in dezen niet nodig.

5.2 Overige soorten

Binnen het plangebied is sprake van aanwezigheid van "Andere Soorten § 3.3 Wnb" waarvoor in Noord-Holland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten een meldingsplicht. Op basis van de eerder uitgevoerde natuurtoets en het onderzoek met cameravallen worden de volgende vrijgestelde soorten binnen het plangebied verwacht (Tabel 2):

Soortgroep	Soort (NL)	Soort (LAT)
Grondgebonden zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Grondgebonden zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Grondgebonden zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Grondgebonden zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Grondgebonden zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Tabel 2 Nationaal beschermde soorten waarvoor ten behoeve van dit project een melding bij de provincie moet worden gedaan.

Hiernaast is de rugstreeppad aanwezig in het plangebied⁶ (habitatrichtlijnsoort). Onderzoek naar deze

⁶ Vreem (2016) Aanvullend ecologisch onderzoek de Nieuwe Kern Noordwest, ringslang, rugstreeppad,

soort, en het ontheffingstraject wordt uitgevoerd door Movares. De rugstreeppad blijft zodoende in deze rapportage buiten beschouwing.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter*

- In het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter aangetroffen.
- In het plangebied is functioneel leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter afwezig. Schadelijke effecten treden niet op.
- *De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning Wet natuurbescherming is niet nodig ten aanzien van marterachtigen. De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.*

6.2 *Vrijgestelde soorten*

- Het plangebied is geschikt voor soorten waarvoor in de provincie Noord-Holland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Als gevolg van de planontwikkeling dient wel een melding te worden gedaan bij Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland-Noord via het “Meldingsformulier vrijgestelde soorten”⁷.

6.3 *Zorgplicht*

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in de Memorie van Toelichting⁸ op de Wet natuurbescherming opgenomen. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde)

⁷ https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten

⁸ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html>

en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Concreet betekent dit dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Literatuur*

Kooijca (2016) Projectplan De Nieuwe Kern Noordwest te Ouder-Amstel bij ontheffingaanvraag Flora- en faunawet artikel 75C. B85-CKO-KA-1600043 / Proj.nr. RM003401 / Vrijgegeven / Versie 1.0 / 14 oktober 2016. Movares

Linden, van der, P.J.H. (2012) Ecologisch onderzoek De Nieuwe Kern. Projectnummer12.073. Els & Linde B.V.

Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Tempel, C. van den, z.j. Presentatie Kleine marters Ecologie en bescherming. Natuurlijke Zaken, z.p.

Vreeman (2016) De Nieuwe Kern Noordwest; Quick scan ecologie, Effecten op beschermde soorten en gebieden. D81-GVR-KA-1600208 / Proj.nr. RM003401 / Vrijgegeven / Versie 1.0 / 22 februari 2016. Movares

Vreem (2016) Aanvullend ecologisch onderzoek de Nieuwe Kern Noordwest, ringslang, rugstreeppad, rietorchis, vleermuizen en vissen. D81-GVR-KA-1601802 / Proj.nr. RM003401 / Vrijgegeven / Versie 1.0 / 11 oktober 2016. Movares

7.2 *Internet*

Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter
<http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Memorie van toelichting Wet natuurbescherming
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html>

Meldingsformulier vrijgestelde soorten Provincie Noord-Holland

https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten

Wet natuurbescherming

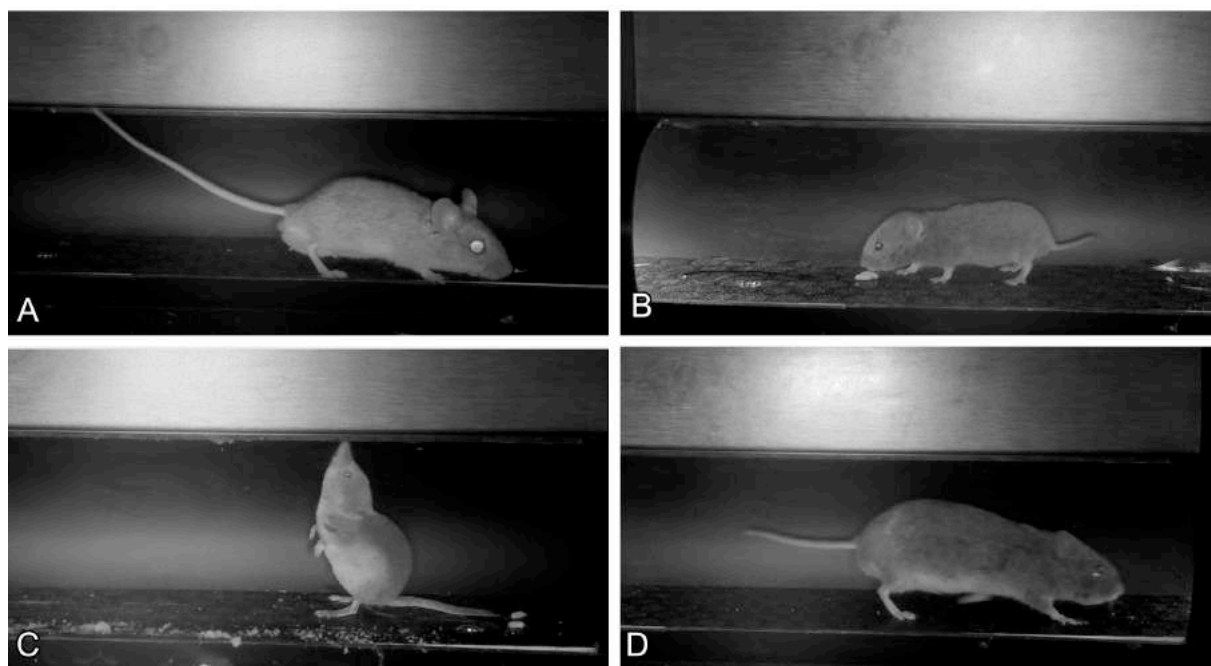
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>

http://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming

Bijlage 1 Foto-impressie waargenomen soorten

Afbeelding 6: Compilatie foto's van enkele soorten die zijn vastgelegd met reguliere cameravallen. A: Konijn, B: Vos, C: Havik & Ekster, D: Bruine rat, E: Mol, F: Grote bonte specht (juveniel), G: bosmuis, H: Fazant

Afbeelding 7: Vier muizensoorten welke zijn vastgelegd met de *Mostela cameraval*. A: Bosmuis, B: Veldmuis, C: Bosspitsmuis spec., D: Rosse woelmuis